การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

A Development of a Training Curriculum on the Topic of the Art on the Mirror for Matthayomsuksa 6 Students

ทัศนีย์ นิลประดิษฐ์*

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

E-mail: thadja@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินความรู้เรื่องศิลปะบนกระจกเงา ทักษะการปฏิบัติศิลปะบนกระจกเงา และเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสมัครใจ (Volunteer Sampling) ตามลำดับก่อนหลัง และการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้1)ไม่มีความรู้ เรื่องศิลปะบนกระจกเงา 2) ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงา และ 3) ไม่มีความบกพร่องทางสายตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการในการอบรม 2) แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 4) แบบทดสอบวัดความรู้ 5) แบบสังเกตทักษะการปฏิบัติ และ 6) แบบวัดเจตคติต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล รวมเวลา 18 ชั่วโมง ซึ่งหลักสูตรผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 ความรู้ เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .05

2.2 ทักษะการปฏิบัติศิลปะบนกระจกเงาและการลงลักปิดทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

2.3 เจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม ศิลปะบนกระจกเงา

Abstract

The purposes of this research were to 1) delevelop the curiculumn on the topic of Art on the mirror for Matthayomsuksa 6 students. 2) evaluate student's learning achievement using the curriculum on the topic The art on the mirror for Matthayomsuksa 6 students about the knowledge of art on the mirror, practical skill in making art on the mirror, adtitude towards for using the curriculum on the topic The art

on the mirror. The sample drawn using simple random sampling was 30 of student in Matthayomsuksa 6 during the first semester of the academic year 2014. The research instruments consisted of 1) Questionair 2) Obserbvation Test 3) A curriculum the art on the mirror for Matthayomsuksa 6 students. 4) Test your knowledge 5) Observation Test for the practical skill 6) Adtitude Test for the curriculum the art on the mirror. The data were analyzed in terms of mean, standard deviation, and t-test and content analysis.

The researcher findings indicated that:

1. The researcher developed the curriculum by studying and analyzing general information, setting goals, select content, organizing the content, selecting the learning and experiences of teaching, managing learning and teaching experiences, evaluating.

2. Evaluate student's learning achievement using the curriculum Art on the mirror for Matthayomsuksa 6 students.

2.1 The students' learning achievement after studying the training curriculum was higher than that before studying the curriculum $p \leq .05$

2.2 Overall, the students' skill in making art on the mirror using the training curriculum was at a good level.

2.3 The students' adtitude towards for using the curriculum on the topic. The art on the mirror was at the highest level.

Keywords: A Training curriculum, Art on the Mirror

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในสาระทัศนศิลป์ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐาน ศ. 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ว่าจากการเรียนการสอนนักเรียนเราพบว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนการสอน เรื่องศิลปะบนกระจกเงา สนใจอยากฝึกฝนเพิ่มเติมจนสามารถเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการฝึกทักษะ ซึ่งข้อจำกัดคือจำนวนเวลาเรียนในการจัดการเรียนการสอนของวิชาศิลปะซึ่งเป็นวิชาพื้นฐาน ตามหลักสูตรนั้นกำหนดเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งวิชาศิลปะเป็นวิชาที่ต้องสร้างสรรค์งาน ภาระงานนั้นต้องใช้เวลา ทำให้เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ซึ่งวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาทักษะความสามารถได้เร็ว คือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นดังที่ ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2545: 21) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม เป็นการทำให้บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่แท้จริง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น

การกัดกระจก เป็นงานศิลปะประเภทหนึ่ง เป็นงานแกะสลักลวดลายลงบนวัสดุ ช่วยเพิ่มความงามวิจิตรให้กับวัสดุได้อย่างน่าอัศจรรย์ ปัจจุบันเทคนิควิธีการกัดกระจก มีการประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบใหม่ๆ อันเป็นการผสมผสานกันอย่างลงตัวระหว่างความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ ความรู้ทางด้านเทคนิควิธีต่างๆ และฝีมืออันประณีตวิจิตร ในการสร้างสรรค์ให้กระจกเป็นชิ้นงานที่มีลวดลายได้อย่างงดงาม เป็นการเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยให้กับกระจกได้อย่างมากมาย และยังสามารถนำไปเป็นของขวัญ ของที่ระลึกตามงานและโอกาสต่างๆ ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับผู้รับเป็นอย่างดี (สุปราณี มูลมาตย์ 2548: 5)

หลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังที่ สมชาติ กิจยรรยง (2545: 11-15) ได้กล่าวว่าการฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่จะทำให้ ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ (Knowledge) เกิดความเข้าใจ (Understanding) เกิดความชำนาญ (Skill) และ เกิดเจตคติ (Attitude) ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้มีความรู้ ความเข้าใจ ฝึกทักษะในการทำงาน เพิ่มความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ได้มีการพัฒนาตนเอง เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้ กำลังจะจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา ไปสร้างสรรค์ชิ้นงานจนประสบความสำเร็จสามารถเป็นพื้นฐานในการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 3) และจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการฝึกอบรม จึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นโดยใช้การอบรมประเภทการฝึกอบรมปฏิบัติการ (On-the-job training) เป็นการอบรมที่ลงมือปฏิบัติจริง โดยการบรรยาย สาธิต และทดลองปฏิบัติจริง ทั้งนี้เมื่อนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้วจะได้รับความรู้ความเข้าใจ เกิดการพัฒนาทักษะการปฏิบัติในการทำงานของตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะ อันจะเป็นผลไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องสามารถนำไปเป็นพื้นฐาน แนวทางการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ยั่งยืนและมีความสุขตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน ตามหลักสูตรฝึกอบรม

2.2 ศึกษาทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่อบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม

2.3 ศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 รวม 82 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสมัครใจ (Volunteer Sampling) ตามลำดับก่อนหลังและการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้1)ไม่มีความรู้ เรื่องศิลปะบนกระจกเงา 2) ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงาและ 3) ไม่มีความบกพร่องทางสายตา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมศิลปะบนกระจกเงา ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงา 2) ทักษะการปฏิบัติ 3) เจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะเวลาในการศึกษา โดยจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระยะเวลาทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 การทดลอง 4 แผน จำนวน 3 วัน ติดต่อกัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมเวลา 18 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 แผน 4) แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงา 5) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติและ 6) แบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตร

ขั้นตอนการวิจัย

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงาก่อนฝึกอบรม (Pre-test) แล้วบันทึกคะแนนไว้

2. ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมที่กำหนดแนวทางและแผนการฝึกอบรมไปทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 จำนวน 30 คน โดยกำหนดเวลา 3 วัน โดยภาคทฤษฎี 7 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 11 ชั่วโมง รวมจำนวน 18 ชั่วโมงและประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียนระหว่างการฝึกอบรม

3. เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้วผู้วิจัยเก็บข้อมูลหลังการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกหลังการฝึกอบรมและแบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรมและนำคะแนนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงาก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม โดยใช้สถิติ t-test dependent

2. การวิเคราะห์แบบประเมินทักษะการปฏิบัติศิลปะบนกระจกเงาและประเมินทักษะการปฏิบัติศิลปะบนกระจกเงา (การลงรักปิดทอง) โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์คะแนนแบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยและอภิปลายผล

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่าหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลและแผนการฝึกอบรม จำนวน 4 แผน ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันมีความสอดคล้องเหมาะสมเพราะหลักสูตรมีกิจกรรมกระบวนการและเนื้อหาสาระที่ตอบสนองความต้องการและเหมาะสมในการนำไปใช้ เนื่องจากได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีระบบ หลักสูตรที่ดีต้องประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล (Taba 1974: 424-425) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกล นุชนารถ (2555: 6) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรมเรื่อง การตัดกระดาษงานพิธีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบของหลักสูตรได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้าง 4) ขอบข่ายเนื้อหาสาระ 5) เวลาเรียน 6) แนวการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอน 7) สื่อการเรียนการสอน 8) การวัดและประเมินผล

2. ผลเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงา คือ การประเมินผล ความรู้ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรที่ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ นำเสนอโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ก่อนใช้หลักสูตร (Pre-test) และหลังใช้หลักสูตร (Post-test) มาเปรียบเทียบกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงาก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D	t-test
ก่อนใช้หลักสูตร	30	9.90	2.86	21.07
หลังใช้หลักสูตร	30	21.70	2.56	

* $p \leq 05$

จากตาราที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับศิลปะบนกระจกเงา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติ ตามหลักสูตรตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ทักษะการปฏิบัติศิลปะบนกระจกเงา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 2.60, S.D = 0.56) ทักษะการปฏิบัติ ศิลปะบนกระจกเงา (การลงรักปิดทอง)โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 2.56, S.D = 0.75)

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D = 0.41)

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นที่จะมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการโดยการสอบถามนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องพบว่ามีความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีความเหมาะสมในการพัฒนาความรู้ ความจำ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงานและสามารถสร้างเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและเป็นรายเสริมได้และอาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนในการพัฒนาทำให้ครอบคลุมความต้องการ นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องศิลปะบนกระจกเงาไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ดังที่ อ้อม ประนอม (2543: 9) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรมที่ดีหลักสูตรนั้นเกิดจากการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรมว่าตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เกตุทอง (2556: 124) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ต้นไม้มงคล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการประดิษฐ์ต้นไม้มงคลขึ้นเพราะเป็นหลักสูตรที่นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์การเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างแท้จริงและนำไปสู่การเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากขั้นตอนการฝึกอบรมได้ให้ทฤษฎีความรู้ บรรยาย พร้อมกับสื่ออุปกรณ์และนักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ กิจกรรมการฝึกอบรมต่างๆ ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2544: 26) การสอนที่มีคุณภาพจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นพฤติกรรมการสอนจึงเป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างมาก

3. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลการประเมินทักษะศิลปะบนกระจกเงา และทักษะการลงรักปิดทอง อยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการสาธิตและการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน นักเรียนตั้งใจปฏิบัติด้วยตนเองจึงทำให้เกิดทักษะต่างๆ ดังที่ มาลินี จุฑะรพ (2537: 133) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนเพื่อให้เกิดทักษะควรดำเนินการให้ครบ 3 ขั้นตอน ดังนี้1) ขั้นให้ความรู้ในการฝึกทักษะอาจใช้วิธีการบรรยาย สาธิต 2)ขั้นให้ลงมือปฏิบัติในการฝึกทักษะจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ลงมือปฏิบัติจริงๆ 3) ขั้นให้ทดสอบความถูกต้องเพื่อผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะได้โดยอัตโนมัติ

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า นักเรียนที่อบรมตามหลักสูตรมีเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนมีความสุขในการฝึกอบรม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและสนุกสนานกับการปฏิบัติงานการการอบรมในการสร้างผลงานของตนเอง สนุกสนานในการปฏิบัติทักษะต่างๆ และนักเรียนเห็นว่ามีประโยชน์สามารถเป็นพื้นฐานในการสร้างอาชีพได้ดังที่ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2551: 223) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนหรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ควรวางแผนการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับหลักสูตร เช่น ด้านงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรให้เพียงพอเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ควรปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

3. โรงเรียนควรให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในชั่วโมงชุมนุมหรือกิจกรรมกลุ่มจนเกิดความชำนาญ และนำผลงานออกแสดง นำไปสู่การหารายได้ระหว่างเรียน

4. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติ ควรระมัดระวังเพื่อป้องกันการเกิดอันตราย ควรให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนกับผู้รับการอบรม

5. ระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลงานของกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมครั้งนี้ ตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ศิลปะบนกระจกเงา เพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียนต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับอื่น เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วิไล ทองแผ่ ประธานกรรมการ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจคุณภาพของเครื่องมือให้ ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง ดร.นารี รัตน์สุวรรณวารี และ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

จงกล นุชนารถ. **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การตัดกระดาษงานพิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2555.

บุญชม ศรีสะอาด. **เอกสารการสอน การวัดผลและ**

ประเมินผลการศึกษา. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน มหาวิทยาลัย/สถาบันราชภัฏ, 2544.

ปราโมทย์ จันทร์เรือง. **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร.** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2545.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์, 2551.

มาลินี จุฑะรพ. **จิตวิทยาการเรียนการสอน** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2537.

สมชาติ กิจยรรยง. **สูตรสำเร็จ การจัดฝึกอบรม.** กรุงเทพฯ: มัลติอินฟอร์เมชั่น, 2545.

สมคิด เกตุทอง. **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การประดิษฐ์ต้นไม้มงคลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2554.

สุปราณี มูลมาตย์. **เทคนิคสลักลายกระจก.** กรุงเทพฯ: บุษราคัม, 2548.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว, 2551.

อ้อม ประนอม. **วิทยาการสำหรับวิทยากร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2543.

Taba, Hilda. **Development Curriculum Theory and Practice**. New York, 1974.